DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 18.—

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 14 JANUARIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 4. ZESDE JAARGANG. 1858.

Bij dit nummer behoort een bijvoegsel.

De *Javasche Courant* van 6 Januarij jl No. 2 bevat een gouvernements besluit, opgenomen in het eerste Nummer van het staatsblad van Nederlandsch Indie, voor het pas aangevangen jaar, hetwelk een bewijs oplevert, dat de Regering er op indachtig is, om oudere wetsbepalingen van minder liberalen aard af te schaffen en te doen vervangen door andere voorschriften, welke getuigen van den meer en meer algemeen wordenden geest van wereldburgerschap, welke zich ook bij de Nederlandsche natie doet gevoelen.

Tot dus verre bestonden er, zoowel in het *Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds van de officieren der landmagt in Nederlandsch Indie*, als in het *Reglement voor het Weduwen- en Weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch Indie* (staatsbladen 1841 No. 33 en 1854 No. 93), zeer beperkende bepalingen omtrent de plaats, waar de personen, die pensioen of onderstand uit gemelde fondsen genieten, verpligt waren hun verblijf te vestigen.

De gepensioneerden waren namelijk verpligt hunne woonplaats te vestigen in Nederland of in eene Nederlandsche bezitting. Het regt op pensioen of onderstand ging verloren door buitenlandsch verblijf, zonder toestemming van den Minister van kolonien of van den Gouverneur Generaal, over den tijd van dat verblijf, en eindelijk waren de pensioen- of onderstands gelden uit gemelde fondsen, welke na bekomene toestemming van het Nederlandsche of Nederlandsch-Indische gouvernement, op vreemd grondgebied werden verteerd, onderworpen aan eene korting van een *derde* gedeelte van hun bedrag.

Al deze beperkende bepalingen zijn bij voormeld besluit ingetrokken, en is daarbij tevens bepaald, dat degenen, welke vroeger vergunning hebben verkregen, om de hun toegekende bedeeling uit de gemelde fondsen, onder korting van een *derde*, buitenlands te verteren, van af den eersten October 1857 zullen terugtreden in het *volle* genot van hun pensioen, hetzij zij al dan niet op vreemd grondgebied gevestigd blijven.

Velen voorzeker zullen zich met ons verheugen, dat deze bepalingen uit onze pensioenreglementen verdwenen zijn, en met ons den wensch koesteren, dat het staatsblad voor 1858, hetwelk geopend is met de afkondiging van een vrijzinnig besluit, nog in den loop van dit jaar vele regeringshandelingen van dien aard moge bevatten, zoowel met opzigt tot de bepalingen omtrent het Weduwen- en Weezenfonds, als tot eene en andere reeds besprokene verordeningen, waaromtrent wij vertrouwen dat bij de Regering even vrijzinnige gedachten zullen ontstaan.

Het aangevangen jaar zoude dan teregt kunnen gerangschikt worden, onder die tijdperken, welke met toenemend vertrouwen in en sympathie voor de over ons gestelde magten worden doorgeleefd, en altijd herinneringen van dankbaarheid en hoogschatting achterlaten, voor hen die zullen getoond hebben door gematigden vooruitgang het waarachtig welzijn van de bewoners van Nederlandsch Indie voor oogen te hebben. Moge inzonderheid de algeheele ten uitvoerlegging van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie op zulk eene wijze haar beslag krijgen, dat het staatsblad van 1858 een gedenkboek worde van die staatkunde, welke wij steeds zullen voorstaan, namelijk van gematigden vooruitgang, gezuiverd van het verderf der overijling, maar ook voornamelijk van de nadeelen van eenen stilstand, die noodwendig tot achteruitgang leiden moet.

E. FUHRI.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 9den *Januarij* 1858, N°. 3.

Civiel Departement.

ERKEND EN TOEGELATEN.

Krachtens het Koninklijk besluit van 27 October 1857 no. 99, de heer Gustav Kinder als consul van het groothertogdom Oldenburg te Batavia.

Krachtens het koninklijk besluit van 29 October 1857 no. 58, de heer Johannes Ruijl als consul van Hanover te Batavia.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de benoemde kommies op het residentiekantoor in de Lampongsche distrikten J. A. Kluijt.

BEVORDERD:

Tot kommies op het residentiekantoor in de Lampongsche distrikten, de eerste klerk op het residentiekantoor te Bezoekie, tevens fungerend griffier bij den landraad aldaar, J. de Lanoij.

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE CHERIBON.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, het lid A. M. van Deinse, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

BENOEMD:

Tot lid, J. G. W. Kroll, predikant aldaar.

WEDER GEPLAATST:

Als controleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, de onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerde ambtenaar J. Kniphorst.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den predikant bij de Evangelische gemeente te Batavia F. U. van Hengel.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op hun verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de luitenant-kolonel der infanterie H. Maier en de majoor der artillerie J. J. C. Henckel.

Marine-Departement

TIJDELIJK OPGEDRAGEN:

De waarneming der betrekking van administrateur bij het marine-établissement op het eiland Onrust, aan den officier van administratie der derde klasse van de Nederlandsche marine, dienende aan boord van Z. M. stoomschip *Amsterdam* H. F. de Timmerman.

BENOEMD:

Tot hoofdkommies bij de hoofdadministratie der marine, de eerste kommies bij den hoofdingenieur van het stoomwezen in Nederlandsch-Indië J. F. Mossel.

De directeur van financien brengt ter kennis van belanghebbenden, dat gedurende de maand Januarij 1858 bij de lands kassen te Batavia, Samarang en Soerabaya ingewisseld kunnen worden de, op den 1sten dier maand verschenen coupons van de 4½ pCt. obligatien, en, dat na verloop van den hiervoren gestelden termijn, geene inwisseling van bedoelde coupons, zonder speciale autorisatie, zal mogen geschieden.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Courant* van den 6den Januarij 1858, no. 2 worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende, boedels:

Door de weeskamer te Batavia, van den chinees Tan Ketjoan.

Door het Collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen de chinezen Tan Kenggioh en Goeij Tjong.

Door de weeskamer te Soerabaya, van wijlen F. G. Ruijter.

Door den beheerder der nalatenschap te Ternate, van C. S. George weduwe van van Ossenbruggen.

BEGRIJPEN EN BEGREPEN WORDEN.

DOOR

N. DONKER.

(*Vervolg.*)

Mevrouws vertrouweling had naauwelijks hare ziekte vernomen, of hij betoonde zijne deelneming op allerhande wijze, en wat vreemd scheen, hij werd veel toeschietender jegens Gustaaf, ja sprak hem aldus aan:

„Mij dunkt, we moesten er eens aan denken, of je me niet op een meer waardige wijze kon op zijde staan, je bent er oud genoeg toe, en vroeger was dit moeijelijk, omdat Adolf de oudste is, maar nu die dwaas weggeloopen is, zou het wel zaak zijn daarover eens zamen te redeneren."

Gustaaf was verbaasd dergelijke taal te vernemen, en onderstelde voor het eerst de mogelijkheid, dat zijne moeder dien man *goed* begrepen zou hebben.

Toen Spanjerd zijne nieuwe plannen openlegde, moest Gustaaf weder de fijnheid der gevolgtrekkingen bewonderen, en alles wat de man sprak, werd, zoo niet verhoogd, althans verlevendigd, door de snelle veranderlijkheid der trekken, de slimheid der kleine oogen, de bewegelijkheid van handen en armen. Ze waren alles tamelijk wel eens geworden, toen Spanjerd zeide:

„En nu, mijn waarde, heb ik plan, de jaarlijksche reis, die wij doen om onze connecties uit te breiden, dezen keer zelf op mij te nemen."

„Dan zult u daar toch zeker nog een poos mee wachten, niet waar?"

„Neen, ik denk morgen te gaan."

„Mijnheer, nu juist dat moeder ziek is!"

„Maar haar zoon is er immers."

„Zou het dan niet beter wezen, dat ik.... of neen, op reis kan ik niet gaan."

„Neen, neen, blijf jij hier, de administratie is bij jou in goede handen, men moet zelfvertrouwen hebben."

„Maar mijnheer, begrijp toch, bij de ziekte van mama."

„Nu ja, je zult er je wel doorredden."

„Waarom moet dan van het jaar juist die reis spoediger plaats hebben dan gewoonlijk?"

„Waarom? o daarvoor zijn vele redenen, maar de voornaamste is deze, dat ik verleden jaar opgemerkt heb, dat wij bij velen achter het net hebben gevischt, en dat is geen zaak, vat je me? Anderen vóór wezen is het groote geheim in onze affaire. Neen, geloof mij, ik wou het graag wat uitstellen, maar in het belang der zaak mag het niet, en: *les affaires avant tout.* Je blijft, wel wat lastig achter, maar sla er je maar door, ik blijf niet langer dan tien dagen uit. Nu, *Adieu*, beterschap met je goede moeder."

Spanjerd liet den jongeling alleen, die in den beginne door den zamenloop van omstandigheden, naauwelijks wist zich te wenden of te keeren. Intusschen was de zorgelijke toestand zijner nog altijd bedlegerige moeder eenigzins geweken, en dit gaf hem rust om over het voorgevallene na te denken. Het werd hem steeds klaarder dat daar iets achter moest schuilen. Was dat waar, dan had hij juist nu eene schoone gelegenheid om alles te onderzoeken. 't Duurde echter geruimen tijd vóór dat hij besluiten kon. Daar was iets stuitends in, thans dat de persoon, die altijd boven hem gestaan had, afwezig was, alles te doorsnuffelen. Hoe gaarne had hij zijne moeder gesproken! Daaraan viel echter niet te denken. Hoe zeer had hij behoefte, althans met zijn broeder te raadplegen! Hij wist zelfs niet wat van dien geworden was. En gesteld eens, zijn vermoeden was ongegrond, of ook zelfs hij vond niets om Spanjerds schuld te bewijzen, en die man, de oogappel zijner moeder, kwam weder! Wien zal het verwonderen, dat toen eindelijk pligtbesef hem er toe bragt, om tot een grondig onderzoek over te gaan, hij dit met de uiterste voorzigtigheid, en altijd in den nacht deed, ten einde niemands achterdocht op te wekken. Hij doorzocht alle boeken, maar scheen enkel redenen te meer te vinden, om Spanjerd als een man van bijzondere bekwaamheid te bewonderen.

Drie nachten was hij reeds bezig geweest, doch te vergeefs! Toch twijfelde hij minder dan ooit aan Spanjerds schuld — moedeloos wierp hij zich op een stoel neder. Wat zou hij doen? Zoo hij slechts het geringste vond, wat de morele overtuiging tot bewezen waarheid herscheppen kon. 't Is waar, in de vele werk- en bergplaatsen der fabriek, zou men ook moeten zoeken, en hij had enkel de kantoorboeken ingezien. Om dit plan echter te volvoeren, zou het noodig zijn, de gansche fabriek in opschudding te brengen, en welk een figuur zou hij maken, als zijne pogingen even vruchteloos bleven? Met Spanjerd zou hij onmogelijk meer werken kunnen, en wat zou er van zijne moeder worden, als ook hij haar verliet. Dat kon, dat mogt niet; ondernemender geesten dan hij, zouden teruggeschrikt zijn tegen het op zich laden van zoo zware verantwoording.

Hij zocht — thans zittende, en dus enkel met het hoofd — hij peinsde over alles wat hij doorzocht had en nog zou kunnen vinden. Dat peinzen — in den beginne weinig anders dan een onbestemd en moedeloos voortdroomen wordt allengs meer bepaald op enkele punten. Dan worden die oogenblikken niet zelden vruchtbaarder dan de vele uren, die men met werkelijk zoeken en napluizen heeft doorgebragt. Hij

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Maandag den 18den Januarij.
Voor de woning van den heer J. Kal te Tomenggalan.

ADVERTENTIEN.

STERFGEVAL.

Op den 25sten December 1857 werd mij, op eene zeer treurige wijze, plotseling door den dood ontrukt, mijne hartelijk geliefde echtgenoote CORNELIA THEODORA BLANCKERS PASQUÉ.

Slechts drie en een half jaar met haar vereenigd, laat zij mij twee kinderen na, die op nog jeugdigen leeftijd, reeds nu hare liefderijke zorgen missen.

Eenige kennisgeving, H. M. N. DE HAAN.
SOERABAYA,
7 *Januarij* 1858. (18)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Vrijdag den 22sten Januarij 1858.
DOOR
GEBR. KOCKEN.
Ten huize van den Heer J. F. MOSSEL, van **Meubelaire Goederen,** enz. (31)

VENDUTIE.

Op Zaturdag den 23sten Januarij 1858.
Ten huize van den Heer
F. WESSELS.
Op het Rustenburgerpd.

Van MEUBELAIRE GOEDEREN, een fraai bewerkt IJZEREN HEK, een mooije staande SPEELKLOK en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt, zoomede een schoon span BOKKEN en GEITEN en SCHEEPSBLOKKEN met IJZER BESLAG. (38)

VENDUTIE

Op Dingsdag en *Woensdag den 26sten* en *27sten Januarij* 1858.

Ten huize van den WelEd. Gest. Heer P. VREEDE BIK op *Simpang* te *Soerabaya.*

Van fraaije en hardloopende *Makassar* en *Sandelwood* RIJ- en WAGENPAARDEN (vier spannen), *Europesche* en andere RIJTUIGEN, ZADELS, TUIGEN, enz., eene melkgevende KOE, een STIER en KALF allen van Sijdney-ras; voorts van een netten en goed onderhouden INBOEDEL, bestaande grootendeels uit mahonijhouten *Europesche* en andere MEUBELEN, waaronder een fraai ameublement van massief MAHONYHOUT, bekleed met velours d'Utrecht, groote SPIEGELS en SCHILDERIJEN met prachtige vergulde Parijsche lijsten, SPIEGELKASTEN, TAFELS met marmeren bladen, CANAPÉS, ZITBANKEN, TOILETTEN, LEDIKANTEN enz., enz. Porcelein, kristal, pleet- en ZILVERWERK, waaronder LEPELS en VORKEN van *Europeesch* maaksel, HANG- en TAFELLAMPEN, waaronder bijzonder fraaije MODERATEUR LAMPEN. Een keurig assortiment BLOEMEN, waaronder van zeldzaam voorkomende soorten. Eindelijk een DRAAIBANK en bij behoorende gereedschappen, een toestel voor GALVANO PLASTIEK met chemicalien enz. enz. enz. alles *Zondag* te voren voor een ieder te bezigtigen. (24)

VENDUTIE

Op den 23sten Januarij 1858.

Zal ten huize van den Heer VEENSTRA te *Bodjonegoro*, worden verkocht eenig **Huisraad, Inboedel, Rijtuigen, Rij** en **Wagenpaarden, Melkkoeijen, Stieren, Ossen** en **Schapen,** en hetgene verder te koop zal worden gepresenteerd. (30)

VENDUTIE

Op den 30sten Januarij aanstaande.

Ten huize van den kapitein der administratie PRINS van **Fraaije Gepolitoerde Meubelen,** een **Rijpaard,** boven **4 voet** hoog, een **Bendy,** enz. enz. (29)

OPENBARE VERKOOPING.

Op Zaturdag den 30sten Januarij 1858,
des voormiddags ten 10 ure.
Ten kantore van den Notaris **BUSKEN HUET**
te Soerabaya.

Van drie perceelen *Onroerend Goed*, gelegen aan de *Krambangan* binnen *Soerabaya*, te weten:

1°. Een ERF met steenen met pannen gedekt HUIS en BIJGEBOUWEN, thans bewoond door den Heer R. VAN NOORD BORSKI;

2°. Het daarnevens gelegen ERF met het daarop staande vervallen gebouw;

2°. Een ERF liggende achter de beide eerste perceelen.

De perceelen zullen eerst ieder afzonderlijk en daarna gecombineerd te koop worden aangeboden.

Informatien ten kantore van voornoemden Notaris, alwaar de eigendoms bewijzen en verkoop voorwaarden ter inzage liggen. (33)

VENDUTIE.

Op een nader te bepalen dag zullen de ondergeteekenden op publieke vendutie aan de meestbiedenden zonder reserve verkoopen.

Eene partij van **99 stuks Rigamasten,** gesorteerd van af 65 voeten lang bij 24 duim diameter, tot 34 voeten lang bij 9 duim, verwacht wordende per het Nederl. schip *CHRISTINA HELENA*, kapitein C. TJEBBES van *Amsterdam.*

Voor nadere informatie gelieve men zich franco te adresseren aan

(882) P. KERVEL & CO.

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP PADANG,

Kapitein B. J. SCHIPPER.

Vertrekt *a. s. Zondag den 17den dezer*, naar SAMARANG en BATAVIA. Adres bij
De Agenten,
SOERABAYA, **B. KOPERSMIT & CO.**
12 *Januarij* 1858. (37)

HET STOOMSCHIP PALEMBANG,

Kapt. H. J. ROOSEBOOM.

Vertrekt *Vrijdag den 15den dezer* naar SAMARANG en BATAVIA via CHERIBON. Adres bij
De Agenten,
SOERABAYA, B. KOPERSMIT & CO.
11 *Januarij* 1858. (25)

HET STOOMSCHIP MACASSAR,

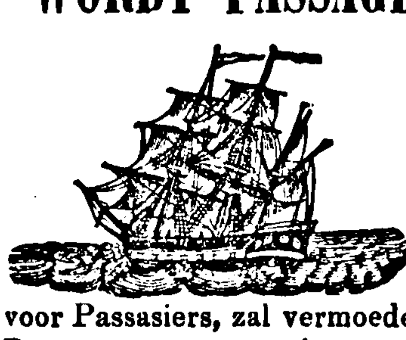
KAPITEIN F. H. SCHMIDT.

Vertrekt *Zondag den 17den dezer*, naar MACASSAR, TIMOR KOEPANG en de MOLUCCOS. Adres bij
SOERABAYA, *De Agenten*,
9 *Januarij* 1858. (27) B. KOPERSMIT & CO.

VERTREK VAN SCHEPEN.

WORDT PASSAGE AANGEBODEN

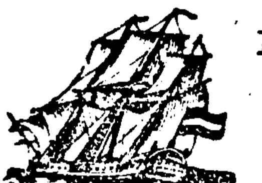

Met het Nederlandsch Fregatschip. *IMMAGONDA SARA CLASINA*, Kapt. N. RADEMAKER. Deze bodem, voorzien van ruime hutten en verdere gemakken voor Passasiers, zal vermoedelijk medio Februarij, over PASOERUAN, naar AMSTERDAM vertrekken. Ter informatien vervoege men zich bij den gezagvoerder in het *Java Hotel*, of bij

SOERABAYA, *De Agenten*,
14 *Januarij* 1858. (40) B. KOPERSMIT & CO.

NAAR ROTTERDAM.

ZAL IN HET BEGIN DER VOLGENDE MAAND VERTREKKEN.

Het snelzeilend nieuw gebouwd Nederlandsch fregatschip
TRITON.
KAPT. F. G. ADRIAANS.

Dit schip, ten prachtigste voor den overvoer van passagiers ingerigt, voert een geëxamineerd geneesheer, terwijl zich tevens eene melk gevende koe aan boord bevindt.

Nadere informatiën en inzage van het plan van dien bodem zijn te bekomen bij de Heeren REIJNST & VINJU te *Batavia*, en alhier bij

(26) ANEMAET & CO.

De ondergeteekende zal van af *Maandag den 18den dezer*, ten zijnen kantore vaceren, tot voldoening aan de schuldeischers in den boedel van wijlen den Heer C. DEAN, eener *tweede percents gewijze uitkeering* op het bedrag hunner vorderingen.

De ten deze betrekkelijke rekening en verantwoording ligt inmiddels aldaar ter inzage.

SOERABAYA, **BUSKEN HUET.**
12 *Januarij* 1858. (32)

Voor de menigvuldige bewijzen van opregte deelneming, mij betoond bij mijn smartelijk verlies, betuig ik bij dezen mijnen welgemeenden dank.

SOERABAYA, H. M. N. DE HAAN.
7 *Januarij* 1858. (19)

Eene dame van middelbaren leeftijd, onderwijs kunnende geven in de fransche, engelsche en hollandsche taal, zag zich gaarne bij eene fatsoenlijke familie als gouvernante geplaatst.

Goede getuigenis en bewijzen van bekwaamheid kunnen worden overgelegd.

Adres letter I bij de uitgevers van dit blad. (28)

---

liet den blik rondgaan over de voorwerpen op het kantoor aanwezig. Zou er misschien nog iets zijn, wat opheldering geven kon?... Toch — dáár, boven de groote boekenkast liggen zware portefeuilles, velen daarvan bevatten belangrijke schalen, afmetingen en berekeningen. 't Besluit is snel genomen, ook die moeten nagezien worden!... 't Is echter niet gemakkelijk, immers de zware, door de grootte moeijelijk te handteren stukken, moeten van de hooge kast afgesjouwd worden — voor een' sterk gespierde zou de taak reeds zwaar zijn — en Gustaaf is tenger en zwak. Valt een der portefeuilles op den grond, dan zal het een klank door het holle fabriekgebouw geven, de oppassers en werklieden, die 's nachts doorwerken, zullen alles doorzoeken, en — hij glimlacht bij de enkele gedachte — men zal een man zien, die bezig is het kantoor te *plunderen.* 't Is waar, deze zwarigheid zou spoedig opgeruimd zijn, maar welke reden op te geven, welk schijnsel te werpen op dit zonderling gedrag? Toch zien wij hem, met de uiterste voorzigtigheid, de ladder tegen de kast plaatsen, zachtkens klimmen, met vreesselijke inspanning een der zwaar bestoven stukken opnemen, tegen de borst aanleunen, terwijl hij nu angstig naar beneden meer glijdt dan gaat. 't Is goed gegaan. Zeven zulke togten zal hij moeten volbrengen, immers hij weet, dat er zoovele portefeuilles liggen. Hij klimt weder de ladder op. Ziet hij goed? Nog slechts vijf liggen er, een ontbreekt dus! Zij komen dikwijls in geene maanden van hare plaats. Welke ontbreekt? Juist die, waarin de belangrijkste berekeningen staan. Hij doorzoekt nogmaals het gansche vertrek, doch, zoo als te begrijpen is, het zwaarlijvige figuur is evenmin op eene andere plaats te vinden. Is de ontdekking, die hij gedaan heeft, belangrijk? Hij weet het zelf nog niet, maar, tevreden van althans *iets* gevonden te hebben, sluit hij het kantoor en begeeft zich ter ruste.

Slaap was hem echter niet gegund. De ontdekking was nu wel gedaan, maar hoe daarvan partij te trekken? Niets bewees nog, dat Spanjerd in dezen eenige schuld droeg. In ieder geval bragten de omstandigheden mede, dat de geheele fabriek thans doorzocht worden moest om het verlorene te vinden. Dit kon weder tot nieuwe ontdekkingen leiden. Hoe het echter bij de werklieden, waartegenover hij niet gewoon was als eerste persoon te verschijnen, aan te leggen? Zou hij uitstellen, totdat zijne moeder weder hersteld was? In dien tijd kon Spanjerd reeds lang terug zijn, en diens wederkomst af te wachten, ware gevaarlijk. Spoed van uitvoering was thans een allereerst vereischte — hij *moest* dus zonder verwijl *doorzetten.* Vreesselijk zag hij tegen den dag op. Toch besloot hij niemand deelgenoot van zijn geheim te maken, omdat hij in deze moeijelijke zaak niet wist wien hij vertrouwen mogt.

Eindelijk naderde het tijdstip, waarop hij begreep zijn plan ten uitvoer te moeten brengen. Hij liet de verschillende werkbazen tot zich komen, die, niet gewoon aan zijne bevelen te gehoorzamen, slechts langzaam verschenen.

„Ik heb je bij elkander geroepen," sprak hij zeer bedaard, maar ernstig, „om je bekend te maken, dat het mijne begeerte is, dat al het werkvolk zich verzamele op de plaats, zoodra de bengel luidt."

„Waarom dan? Wat is er te doen? Mijn volk heeft de handen vol," sprak een uit hun midden, en de ontevreden blik duidde aan, dat hij juist niet geneigd was, zonder tegenspraak te gehoorzamen.

„Waarom?" hernam Gustaaf, die begreep thans tegenover deze bekwame, maar onbeschaafde lieden het veld te moeten behouden. „Ik acht mij niet verpligt daarop te antwoorden, alleen dit, baas Kluivert, wie niet komt, zal het zwaar te verantwoorden hebben. Ik reken op aller hulp, het geldt eene belangrijke zaak."

De uitstekende bedaardheid, waarmede de woorden uitgesproken werden, verhoogden het effekt. Toch waren er enkelen ontevreden en morden van gebrek aan vertrouwen, en toch niet te kunnen medewerken in zaken, waarvan ze niets wisten.

Hij maakte daaraan een einde door deze enkele woorden, „En nu, mannen, ieder aan zijne werkzaamheden, ik heb de mijne." Zij vertrokken dan ook, en hoewel zij niet weinig verwonderd waren dezen stille in den lande zóó stellig te hooren spreken, waren allen te zeer overtuigd, dat hier iets belangrijks gaande was, om niet te gehoorzamen. Ook was Gustaaf, juist doordien hij groote verdienste had, en zich toch nimmer op den voorgrond plaatste, bij het volk zeer gezien.

Hij liet de fabriek sluiten en begaf zich op de zoogenaamde plaats, een vierkant pleintje, aan alle zijden begrensd door de gebouwen van het etablissement, en liet den bengel luiden. Hij had eene lijst met de namen van het werkvolk in de hand. Ze kwamen aanloopen van alle zijden, en weldra stond hij daar tegenover de gansche ruwe massa, waarvan hij niet zeker wist of hij er één bondgenoot onder vinden zou. Hij, niet gewoon te handelen, moest thans een gevaarlijk proefstuk ondernemen, hij, de tengere jongeling, die slechts over eene zwakke stem te beschikken had, moest thans in zulk eene moeijelijke zaak tegenover allen als meester het woord voeren.

(*Wordt vervolgd.*)

Ten gevolge van het overlijden van den heer D. VAN DER BURG Jr., wordt onze *firma* ontbonden, zijnde de Heer C. VRIESENDORP belast met de likwidatie der nog uitstaande zaken.

BATAVIA, **VAN DER BURG VRIESENDORP & CO.**
31 *December* 1857. (21)

De ondergeteekenden hebben de eer bekend te maken, dat zij op heden alhier hebben opgerigt een **HUIS** van **Handel** en **Commissie Zaken**, onder de *firma* SCHIMMELPENNINCK & Co, zijnde de Heer C. VRIESENDORP mede als deelgenoot in die *firma* te Soerabaya geïnteresseerd.

De Heer J. VAN DER BURG, thans in Europa, treedt op als commanditair deelgenoot in beide *firma's*.

De Heeren G. E. BROEKHUIS en J. W. DOIJER, thans belast met de Generale Procuratie der Soerabayasche firma, hebben die ook te *Batavia*.

BATAVIA, 1 *Januarij* 1858.

G. SCHIMMELPENNINCK Jr.
W. J. VAN DEN BROEK.
(22) C. VRIESENDORP.

Bij akte op den laatsten *December* 1857, voor Mr. T. A. KLINKHAMER, waarnemend notaris te *Soerabaya* verleden, is tusschen de Heeren FRANS JACOB HUIBERT BAIJER, CORNELIS BETH en AREND NICOLAAS TEENGS aangegaan eene vennootschap, ten einde onder de *firma* BAIJER & Co, in de fabriek *de volharding* te *Oendaän*, machinerieën, stoom- en andere werktuigen, gegoten en geslagen voorwerpen enz. te vervaardigen, en daarin handel te drijven. Deze vennootschap is aangegaan voor tien jaren aanvangende met 1e *Januarij* 1858, behoudens verlenging. De vennooten zijn gelijkelijk bevoegd de vennootschap aan derden, en derden aan de vennootschap te verbinden, en voor haar te teekenen, doch alleen voor zaken de vennootschap betreffende, terwijl om de Maatschappij als borge te verbinden, de goedkeuring en teekening van alle de vennooten vereischt zal zijn.

BAIJER.
(12) C. BETH.
A. N. TEENGS.

Debiteuren en Crediteuren van wijlen den artillerie-werkman CORNELIS REIJGERS, stamboek nummer 36606, overleden op *den 6den Januarij*, worden verzocht binnen drie maanden aangifte te doen, bij

De commissarissen,
L. F. HOJEL, *2de Luit. der art.*
(17) VAN DER ELST, *art. werkman.*

De ondergeteekenden hebben van af heden een **Handelshuis** opgerigt te Soerabaya.

BATAVIA,
1 *Januarij* 1858. **B. KOPERSMIT & CO.**

De Heer K. W. VAN DER WEIDE heeft onze generale volmagt.

SOERABAYA, (13)
1 *Januarij* 1858. **B. KOPERSMIT & CO.**

PAS UITGEPAKT

POEDER CHOCOLADE *à la vanille*,
„ VRUCHTEN,
„ FIGURES,
„ GROOTE VRUCHTEN,
Tous *à la vanille*,
BISCUITS *de framboise*,
Allerlei THEE BANKET,
„ soorten gedroogde VRUCHTEN,
Puike VERMISELLIE en MACARONIE en SOEP FIGUREN.

(36) **DE STURLER & FAGNOTTI.**

DE ONDERGETEEKENDEN HEBBEN ONTVANGEN:

Een ruim en goed gesorteerd factuur KANTOOR-BOEKEN, fijn POST- en MAIL-PAPIER in-8vo en in-4to, DIAMANT PENNEN in verschillenden vorm, stalen PENNEN en fraaije PENHOUDERS, LAK voor dit klimaat, ENVELOPPEN, van linnen en van papier, blaauw en wit, VISITEKAARTJES, porcelein CARTON, zwarte SCHRIJF-INKT, POMP-INTKOKERS, carmijn en blaauwe INKT, enz.

(2) E. FUHRI & CO.

DE STURLER & FAGNOTTI.

HEBBEN PER CHINA ONTVANGEN.

BRUSSELSCHE SPRUITEN,
ROLPENS in vaatjes en stopflesschen,
ZOETEMELKSCHE en EDAMMER KAAS,
ROOKVLEESCH in zakken,
SAUCIJS in pekel,
ROOK SPEK. (34)

BIJ J. M. ECHTER, KOMEDIESTRAAT.

Zijn steeds verkrijgbaar alle soorten van DOODKISTEN, ook belast hij zich met de levering van grafzerken, en steenhouwerswerk, het graveren op steen, het uitsnijden van glas, enz. (25)

BIJ J. LLOYD & CO.

ZIJN STEEDS VERKRIJGBAAR DE NAVOLGENDE ARTIKELEN.

Zweedsche Teer.
Amerikaansche „
Kool „
Harst.
Breeuwwerk.
Vilt en Huidpapier.
Witte Lording.
Geteerde „
Scheeman Garen.
Takel „
Zeil „
Hollandsch Zeildoek.
Engelsch „
Russisch „
Carldoek.
Hollandsch Patent Touwwerk.
Russisch „
Manilla „
Cain „
Bengaalsch „
Vlaggendoek.
Spaansch Groen.
Vriesch „
Witte Verf.
Zwarte „
Droog Loodwit.
„ Zink Wit.
„ Geel-oker.
„ Kromaat Geel.

Meubel Vernis.
Wagen „
Gekookte Lijn-Oije.
Ongekookte „
Pek
Huidkoper.
Geel Metaal.
Huidspijker.
Breed. Zink.
Smal „
Zinken Spijkers.
Plaat IJzers.
Klinknagels.
Rond IJzer.
Vierkant „
Plat „
Hoek „
Band „
Koperen Deursloten.
IJzeren „
Koperen Kastsloten.
IJzeren „
Wind Haken.
Schuiven.
Grendels.
Houtschroeven.
Koperen Hengsels.
IJzeren „
Spijkers.

Staafkoper.
Arakpompen.
Watervaten.
Ballast Schoppen.
Verfkwasten.
Blokken van 1, 2, 3 Schijven.
„ met IJzeren „
„ „ „ Strop.
IJzeren Blokken.
Kettings voor ligten van Machinerieën.
Pompleer.
IJzeren Schijven.
Houten Schijven met koperen en IJzeren Bossen.
Vlaggenlijnen.
Paardenlijnen.
Tuban Leksteenen.
Steenkolen.
Ankers.
Kettingen.
Patent Metallic Liquid Sheating alle soorten van gemaakt en Gegoten IJzer en koperwerk en
Tenslotte.
Eene partij best Riga en Amerikaanspieren en Djattiehout.

(39) SOERABAYA, *Januarij* 1858.

PER CHINA.

ONTVANGEN,

Zwarte gewerkt fluwelen LINTEN,
NEIGES,
CORSETTEN *Sans Coutures*,
WITTE zijden heeren HANDSCHOENEN,
dito dito dames MITAINES,
KLOSGAREN van 300 ijards van No. 8 tot 150.,
Extra fijn zwart LAKEN,
SATIN de LAINE,
Tricots in kleuren bij

(35) **DE STURLER & FAGNOTTI.**

WISSELS OP NEDERLAND.

(869) Bij FRASER EATON & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(518) Bij SCHIMMELPENNINCK & CO.

WISSELS OP NEDERLAND.

(554) Bij RUYL CRAMER & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(758) Bij B. J. VAN ECK & CO.

TE HUUR.

A *f* 90.— 's maands, het HUIS naast het Protestantsche Weeshuis, laatst bewoond en te bevragen, bij

(20) J. H. ROSEMEIER.

JAVA BODE.

De Ondergeteekenden, Mede-Eigenaren van het dagblad *de Java-Bode*, hebben de eer te berigten, dat de Maatschap tot uitgifte van genoemd Blad, voor gezamenlijke rekening met den Heer W. BRUINING, door opzegging van laatstgemelde, op ultimo December aanstaande ontbonden zijnde, deze onderneming voor hunne rekening op dezelfde wijze zal worden voortgezet ter drukkerij van den Eerst-Ondergeteekende, die even als vroeger met de Administratie van het blad zal blijven belast.

H. H. Inteekenaren op *de Java-Bode*, die geneigd zijn met hun abonnement voor het eerste halfjaar 1858 voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Eerst-Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor *Franco* toe te zenden, opdat de Uitgevers in staat gesteld mogen worden, de oplage bij tijds te regelen.

PRIJS VOOR HET EERSTE HALFJAAR.

voor Batavia.	*f* 12,50
„ Java.	„ 15.—
„ de Buitenbezittingen.	„ 17,50
„ Nederland.	„ 22,50

BATAVIA, **H. M. VAN DORP.** (774)
14 *November* 1857. **VAN HAREN NOMAN & KOLFF.**

De Inteekening en storting voor dit Blad kan ook geschieden bij V. H. NOMAN KOLFF & Co en G. C. T. van DORP te Samarang en E. FUHRI & Co te Soerabaya.

ELASTIEKE BALLEN.

(5) Bij E. FUHRI & CO.

SOERABAYA, den 14den Januarij 1858.

Wij vernemen dat bij de dames Regentessen van het protestantsche diakonie Weeshuis alhier het voornemen bestaat ter verzameling eener loterij van handwerken en andere voorwerpen, welke men daartoe zoude gelieven afstaan, ten einde de opbrengst daarvan te doen strekken ten voordeele van gemeld gesticht, waarin, zoo men weet, een veertigtal kinderen worden verzorgd, en welk gesticht geheel moet worden in stand gehouden door giften van liefdadigheid.

Het is te verwachten dat de ingezetenen dezer plaats ruimschoots zullen bijdragen, ten einde het doel dat het Weeshuisbestuur zich met deze Loterij voorstelt met het beste gevolg bekroond worde.

— Men schrijft ons van Bezoekie de dato 10 dezer.

Heden werd om ½ 10 uren 's morgens een ligte schok van aardbeving gevoeld op de hoofdplaats in de rigting van het noorden naar het zuiden.

— Van Tapanoli is, in het begin van December 1857, de mededeeling ontvangen, dat onze post te Singkel door kwaadwilligen met eenen aanval werd bedreigd.

De kwaadwilligen zouden Si Badi, gelegen ten noorden van Troemon, tot verzamelplaats hebben gekozen en, in overleg met de zich te Singkel bevindende Atjehnezen, den aanslag willen ondernemen.

Het te Padang gestationeerde oorlogschip is onmiddelijk naar Singkel gezonden, medenemende 25 man infanterie en 1 officier ter versterking te Singkel.

Kort na het vertrek van dit vaartuig kwam te Padang de tijding, dat de te Si Badi verzamelde bende was uiteen gegaan.

Een naauwkeurig onderzoek in deze zaak is bevolen.

(*Java. Court.*)

BRITSCH INDIE.

De laatste berigten van de Engelsch Indische bezittingen brengen de tijding van de geheele inname van Lucknow. Nadat de gekwetsten, de vrouwen en de kinderen, benevens de krijgs- en staatsgevangenen, en de schatkist in veiligheid waren gebragt, zag zich Sir Colin Campbell genoodzaakt de plaats met behoorlijk garnizoen aan de zorg van Sir James Outram toe te vertrouwen, en in geforceerde marschen naar Cawnpore op te rukken, waar bij nog juist bij tijds aankwam om Generaal Windham met diens kleine magt uit eene zeer benarde positie te redden. — De Gwalior muitelingen, 20,000 man sterk, hadden Cawnpore onverwacht overvallen en na Generaal Windham, die zich dapper verdedigde tot in het fort te hebben teruggedrongen, namen zij de stad, met eene massa krijgs en kampbenoodigdheden in bezit en hielden de Generaal met zijne weinige manschappen naauw in het fortje ingesloten, waar zij hen dadelijk met kogels en bommen begonnen te teisteren. — Tegelijkertijd stelden zij alle pogingen in het werk om de schipbrug te vernielen, hetgeen hun echter niet mogt gelukken. — Hunne vreugde was echter van korten duur, want binnen twee dagen tijds zagen zij Sir Colin Campbell's krijgsmagt aanrukken, hetgeen de staat van zaken spoedig een geheel ander aanzien gaf, want in zeer korten tijd werden al de insurgenten de stad uitgedreven met groot verlies van geschut en krijgsbehoeften. — De vlugtelingen werden nagezet en vielen er nog vele dooden, terwijl ook nog eenige stukken werden genomen.

Het gerucht liep dat Nana Sahib was krijgsgevangen gemaakt, doch latere berigten spraken dat gerucht weder tegen.

— De vermoeijenissen te Lucknow schijnen eindelijk de krachten van den heldhaftigen en kundigen Generaal Havelock te hebben gebroken. Deze dappere krijgsman

stierf op den 25sten November te Alumbagh ten gevolge eener dyssenterie. Deze mail zoude hem, indien hij in leven ware gebleven, zijne benoeming hebben gebragt tot Commandeur der Bath-orde en Baronet van Lucknow.

De gouverneur-generaal lord Canning zal, naar men zegt, een eisje naar de noordelijke provincien ondernemen. — De *Bengal Horkaru* zegt, dat Z. Exc. daarmede eene dubbele bedoeling heeft. Eerstens zoude zijne Lordschap gaarne in de nabijheid van Sir Colin Campbell zijn, en tweedens zoude deze reis in verband staan met een plan om den zetel des Bestuurs te Simla over te brengen, welke plaats daartoe zoude zijn aangewezen door het Engelsche kabinet.

Te Hulgullee hebben de insurgenten eene nederlaag geleden, die hen op een groot verlies aan manschappen en krijgsbehoeften komt te staan.

CHINA.

De laatste voorstellen van de zijde der gezamenlijke plenipotentiarissen zijn door Yeh beleefdelijk van de hand gewezen. — Er werd dus te Hongkong alle haast gemaakt om de nog overige troepen naar Canton af te schepen, waartoe de *Hesper*, de *Lancashire Witch* en de *Mooresfort* waren aangewezen, benevens nog twee stoomschepen om hen de rivier op te slepen.

Te Honan, het eiland tegenover de stad Canton, wapperden de engelsche en fransche vlaggen, en de Admiraal der Engelsche zeemagt aldaar, had zijn hoofdkwartier mede op dat eiland opgeslagen.

De forten op de rivier, die vroeger reeds door de Engelschen waren vernield, zijn nog in denzelfden staat, waarin zij werden verlaten; enkel puinhoopen; de rivier is zonder eenige hindernis overal bevaarbaar; doch de factorijen, de tuinen, het schuitenhuis, vlaggestokken, in een woord, alles wat aan de Europeanen kon herinneren, is als weggevaagd.

De kanonneerbooten, zoo fransche als engelsche, liggen in positie, en geheel gereed om den strijd aan te vangen. De rivier, boven en beneden Macaofort, is afgezet door schoeners en een paar kanonneerbooten, Hamilton kreek door twee schepen, en de Money Penney en Fatih kreeken zijn afgezet door de *Imperador* en *Imperatriz*, terwijl de *Nankin*, *Clown* en *Banterer* beneden High Island lagen. — Een troepje van dertien man dat onder bevel van den Luitenant Pijm op verkenning uit was, werd in het gezigt van de *Nankin* door eene bende mandarijn soldaten in hinderlaag overvallen, die drie hunner doodden en vijf, waaronder de luitenant zelve, wondden. Die niet gedood werden, hebben met zwemmen hun leven gered, en de hoofden der drie gesneuvelden staan op staken gestoken op de stadsmuren. — De dorpen, in welker nabijheid de ze ontmoeting heeft plaats gehad, zijn door de engelschen den volgenden dag in brand gestoken, en hebben bij die gelegenheid de mandarijn soldaten eene duchtige les van de engelsche mariniers gehad. — Lord Elgin is den 15e December in de *Furious* zelf naar Canton gegaan ten einde tegenwoordig te zijn bij de voorgenomene attaque.

LAND-MAIL BERIGTEN.

Aan de op den 12 dezer alhier aangebragte europesche nieuwsbladen, loopende tot 25 November ll. ontleenen wij het navolgende:

NEDERLAND.

De Overland-post, loopende tot den 25sten September, is in Nederland via Marseille den 15den en via Triest den 17den November aangekomen.

— De beraadslaging over de begrooting is aangevangen. Hetgeen in de laatste 20 jaren niet is geschied, heeft nu plaats gegrepen, namelijk, dat bij de algemeene beschouwingen niemand het woord heeft gevraagd. De reden daarvan is, dat er na de aanneming der onderwijswet, waarbij het ministerie geheel en al het liberale stelsel heeft aangenomen, er voor eigenlijke politieke discussie geene aanleiding bestond en wat het finantiele betreft, daarover zou men overvloedig gelegenheid vinden zijne denkbeelden te uiten, bij de aangebodene ontwerpen tot gemoetkoming in de behoeften der gemeenten. Men is thans tot hoofdstuk V genaderd en de discussien waren uiterst kalm. Wij gelooven dat alleen de begrooting van oorlog gevaar loopt. Intusschen hebben de gewigtigste der aangebodene wetsontwerpen veel kans van verworpen te worden. Noch die tot voorziening in de behoeften der gemeenten, noch die op de spoorwegen, noch die tot regeling der uitoefening van de geneeskunde, gelooven wij dat aangenomen zullen worden. Het lot van het wetsontwerp op de regterlijke organisatie is zeer twijfelachtig. Mogt dit aangenomen worden, dan zal het zeker met geene groote meerderheid zijn

De Luxemburgsche regering heeft beproefd, ook in het buitenland de stem harer burgers te smoren. Daar de pers aldaar aan banden ligt, zoo werden in de Nederlandsche bladen correspondentien ingezonden, waarin de ware staat van zaken aldaar werd blootgelegd. Dit hinderde de Luxemburgsche ministers, die zich langs diplomatieken weg tot onzen minister van buitenlandsche zaken hebben gewend, opdat hij bij de bladen informatien omtrent hunne Luxemburgsche correspondenten zoude inwinnen. Verwonderlijk genoeg heeft onze minister van buitenlandsche zaken zich daartoe geleend en den regter-commissaris van de 's Gravenhaagsche regtbank nitgenoodigd, den naam dier correspondenten van den uitgever en gérant van den *Echo Universel* te vragen. Het spreekt van zelf, dat deze geweigerd hebben die vraag te beantwoorden, en zoo is deze poging mislukt.

— De weersgesteldheid is sedert ons vorig berigt aanmerkelijk kouder geworden; het heeft zelfs reeds enkele malen des nachts vrij fel gevroren, doch op den dag klimt de thermometer gemiddeld tot 40 — 45° F. Het weder is daarbij fraai en droog. Deze droogte is over het algemeen niet zeer gewenscht, want de waterstand op de rivieren is overal zoo laag, dat niet alleen de vaart met geladen rivierschepen, maar ook die met weinig diepgaande stoombooten op vele plaatsen gestremd is. Is dit op Rijn en Waal het geval, nog veel erger wordt dit watergebrek gevoeld in Noordbrabant en Limburg, waar de Maas toch reeds, door de Belgische water aftappingen, ver beneden het bevaarbaar peil gebragt wordt. Honderde schepen liggen daar, zonder de reis te kunnen vervolgen of zich van hunne ladingen te kunnen ontdoen. Ofschoon deze wateraf tappingen zeer de aandacht van 's lands vertegenwoordiging en ook der hooge regering hebben getrokken, zoo blijft toch daarenboven de natuurlijke lage waterstand veel schade en ongerief berokkenen; op den Boven-Rijn b. v. heeft men de meeste stoombooten reeds lek gevaren door het stooten aan den bodem der rivier. In de steden, vooral in Gelderland, doet zich mede watergebrek gevoelen en heeft men het veelvuldig gebruik der stadspompen of waterputten moeten beperken.

De gezondheidstoestand is niet veranderd, doch de heerschende koortsen blijven zonder gevaar.

De prijs der levensmiddelen blijft stationnair en de algemeene volkstoestand is zeer voldoende.

De temperatuur is weder veel zachter geworden en bij een min of meer harden wind is er een weinig regen gevallen. Het is zeer te wenschen dat deze weersgesteldheid een weinig voortdure en zich de waterstand in de rivieren verbetere, want indien in den tegenwoordigen toestand der vaarwateren, de vorst inviel, dan zouden een groot getal plaatsen in verlegenheid geraken, want er kunnen schier geene aanvoeren plaats hebben.

— In den nacht van 13 op 14 November ll. overleed te Lisse de kunstschilder Cornelis Kruseman, kommandeur der orde van de Eikenkroon, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw. Gedurende zijne lange kunstenaars loopbaan, die hij reeds zeer jong intrad, schilderde hij een tal van stukken. Tweemalen bezocht hij Italie, en door de karakteristieke, oorspronkelijke wijze, waarop hij sujetten uit dat land door zijn penseel wist te vertolken, verwierf hij zich den naam ven den *Italizanschen* Kruseman. Als portretschilder muntte hij uit en hij beoefende dat genre zoowel hier te lande als in den vreemde Maar zijne lievelingsstudie was de historische en bijbelsche kunst, die hij langen tijd in Nederland schier alleen vertegenwoordigde. Algemeen bekend zijn dan ook zijn *slag bij Bautersem* zijn *afscheid door Philips II van den Prins van Oranje genomen*, zijn *Johannes de Dooper* en eindelijk de vier pendanten: de *Ecce Homo*, de *Kruisdraging* de *Maria en Martha* en de *Kinderzegening*.

Tot het laatst zijns levens bleven hem zijne liefde tot de kunst en zijn meer dan gewone ijver bij; ten bewijze daarvan kan niet alleen strekken de *Madonna met het Kind*, eene schilderij, die nog in het jongst verloopen voorjaar op de Haagsche tentoonstelling prijkte: maar ook eene teekening met potlood, op ongewoon groote schaal, ontleend aan Spr. XVII: vs. 1, waarvan men de schoone conceptie en eigenaardige uitvoering op de tegenwoordige tentoonstelling van *Arti et Amicitia* te Amsterdam kan bewonderen.

De naam van Kruseman zal zeker eene eervolle plaats blijven innemen in de geschiedenis van onze kunst, gedurende de laatste dertig jaren, en het dorpje, waar hij zijn veel bewogen leven eindigde, mag er gewis fier op wezen, als de asch van den eenmaal zoo gevierden schilder in zijn nederig kerkhof rusten zal!

— Het al of niet aannemen van de St. Helena medaille heeft, zoo als men weet in Belgie en andere staten, tot zeer uitvoerige gedachtenwisseling aanleiding gegeven. Ook in Nederland hebben zich ten dien opzigte stemmen voor en tegen doen hooren. Thans vernemen wij, dat vele daartoe geregtigden, die na de Fransche krijgsdienst verlaten te hebben, aan den roemrijken veldslag van Waterloo hebben deel genomen, het besluit hebben genomen, om zich tot Z. M. den koning te wenden, en, met opgave van redenen, waarom zij de St. Helena-medaille niet zullen aanvragen en aannemen, Z. M. eerbiedig te verzoeken, aan die weinig overgeblevene strijders van dien voor Nederland zoo gedenkwaardigen dag, een blijvend onderscheidingsteken te willen schenken, even als zulks is verleend aan allen, die aan den tiendaagschen veldtogt en aan de verdediging der citadel van Antwerpen een werkdadig deel hebben genomen.

— H. M. de koningin is den 14den dezer van HD. reis naar Stuttgardt, met prins Alexander en met gevolg, in welstand in het vaderland teruggekeerd. De prins van Oranje, die zijne studien te Leiden reeds had hervat, was vandaar naar de residentie gekomen, om H. M. te verwelkomen.

Z. K. H. prins Frederik bevindt zich thans mede hier te lande; ook prinses Frederik en hare dochter, prinses Marie, zijn uit Berlijn teruggekeerd.

— Naar men verneemt zal H. K. H. prinses Maria, tweede dochter van Prins Frederik in het aanst. voorjaar hare geloofsbelijdenis afleggen.

— Aan de kapiteins, die zich mogten aanmelden en geschikt bevonden worden, om voor 5 jaren bij het leger in Oost. Indie te worden gedetacheerd, wordt eene gratificatie toegelegd van *f* 2400. Men verneemt dat van het garnizoen te Maastricht zich reeds een viertal kapiteins hebben aangeboden.

— Volgens eene aanschrijving van den minister van oorlog dd. 12 November ll. ontbreken er weder vele onderofficieren bij het leger in Oost-Indie, waarom de chefs der korpsen zijn aangeschreven, dit aan hunne onderhoorigen bekend te maken, en de gelegenheid, om zich voor gemelde kolonie te verbinden, belanghebbenden aan te bieden.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De finantieele crisis heeft op dit oogenblik in sommige opzigten eene eenigzins gunstigere wending gekregen, nadat hare gevolgen zich in den tijd, tusschen de vorige en deze bezigten verloopen, nog meer dan vroeger hadden doen gevoelen. Om van Noord-Amerika niet te spreken, — waar elke mailboot, met zooveel ongeduld te gemoet gezien, een nieuwe lijst van faillissementen en stremming in de handelzaken mededeelde, — zij het genoeg te zeggen, dat de faillissementen in Groot-Brittannie tot eene ontzettende hoogte geklommen zijn, waaronder eenige huizen, wier passief meer dan een millioen pond sterling bedraagt, en dat de Engelsche bank, om aan de uitvoeren van specie en de daardoor outstane ongelegenheden te gemoet te komen, haar disconto op nieuw met één percent heeft verhoogd, waardoor het gebragt werd op 10 pCt., welk voorbeeld gevolgd werd door de verhooging van het disconto der Fransche bank op 8, 9 en 10 pCt., al naar mate de wissels 1, 2 en 3 maanden te loopen hebben, en ook door de verhooging van het disconto bij de Nederlandsche bank, om van andere banken niet te gewagen. Dit alles zou evenwel in de bestaande crisis niet voldoende zijn, zonder de laatste, iets betere berigten nopens de gesteldheid in de Vereenigde Staten en zonder een maatregel der Engelsche regering, die alleen voor buitengewone tijden bewaard blijft. De maatregel bestaat in de vergunning aan de Engelsche bank, tot de uitgifte van meer banknoten, dan het bij het charter gestelde maximum (zijnde £ 14,000,000), waarvan de bank dan ook reeds spoedig daarna voor een vrij aanzienlijk bedrag gebruik heeft gemaakt. Die vergunning ging evenwel gepaard met de voorwaarde van den kant der regering, om in den bestaanden staat van zaken het tegenwoordig cijfer van het disconto (10 pCt) niet te verminderen, welke voorwaarde als eene noodzakelijkheid beschouwd moet worden, om het heilzame van de meerdere uitgifte der banknoten niet verloren te doen gaan door eene vermeerdering van disconto's.

Wij zeiden dat de crisis in sommige opzigten eene eenigzins gunstiger wending heeft gekregen. Deze is daarin gelegen, dat 1°. de verzendingen van edel metaal naar het vasteland hebben opgehouden, dat 2°. de verzendingen van goud naar Schotland en Ierland thans ook weinig meer plaats vinden; verzendingen, die zeer talrijk waren, ten einde aldaar in de behoeften te voorzien, ontstaan door het schorsen der betalingen van vele particuliere banken, waaronder die van Glasgow veel sensatie heeft verwekt, en door de talrijke faillissementen, die daarop weer gevolgd zijn; en dat 3e. reeds langzamerhand het edel metaal uit de Vereenigde Staten naar Europa terugvloeit.

De eenigzins betere gesteldheid der geldmarkt, niettegenstaande het buitengewoon hooge disconto in alle Europesche plaatsen, is alleen blijkbaar uit den hoogeren stand der openbare fondsen. Intusschen mag men het verschijnsel niet onopgemerkt laten voorbijgaan, dat de crisis nog meer dan vroeger op de goederenmarkt drukt, zoodat ten dezen opzigte de staat van zaken zich verre van verbeterd heeft, alsmede dat nog dagelijks en vooral in Engeland nieuwe faillissementen van handelshuizen bekend worden.

De door de Engelsche regering aan de bank verleende magtiging tot overschrijding van het charter, heeft een anderen maatregel noodig gemaakt, namelijk de vroegere bijeenkomst van het Parlement dan bepaald was. Die bijeenkomst zal nu plaats hebben op 3 December, en een der eerste werkzaamheden, waarmede het Parlement zich zal bezig houden, zal bestaan in de aanvrage tot goedkeuring van den door het kabinet genomen maatregel, welke goedkeuring zonder twijfel met eene overgroote meerderheid, zoo niet met algemeene stemmen, zal verleend worden. In hoeverre het Parlement, na de afdoening dezer aangelegenheid, zich ook met andere kwestien zal bezig houden, dan wel voor eenigen tijd uiteengaan, hierover loopen de gevoelens te zeer uiteen, om iets bepaald daaromtrent te kunnen zeggen.

Niets bijzonders uit Frankrijk. De geldcrisis heeft ook daar verlammend op handel en industrie gewerkt en de actien van verschillende ondernemingen staan verre beneden pari. De minister Fould is naar Engeland vertrokken, om met de directeuren der Engelsche bank te confereren; want de keizer gevoelt de noodzakelijkheid om niets te verzuimen wat strekken kan, om aan de voortdurende crisis zooveel mogelijk het hoofd te bieden. De verbods-bepaling tot uitvoer van granen, is er opgeheven, hetgeen in sommige departementen, vooral in den Elzas, met vreugde is vernomen.

In Sardinie zijn de verkiezingen voor het parlement grootendeels in een ministerieelen d. i. liberalen zin uitgevallen.

De looden hand, die tijdens het vorig ministerie in Spanje, op de drukpers lag, is min of meer opgeheven. Voortaan zullen de dagbladen staatkundige aangelegenheden mogen bespreken. Alle personen, die het vorig kabinet gevangen had doen nemen, zijn in vrijheid gesteld en zij, die naar verschillende deelen van het binnenland gebannen waren, mogen in hunne woonplaatsen terugkeeren. Achttien burgerlijke gouverneurs zijn afgezet, die zich al te gewillig getoond hadden, om de willekeurige maatregelen van het ministerie Nocedal uit te voeren. Te Barcelona moet men weder eene Carlistische zamenzwering op het spoor gekomen zijn, doch men hoort er niet veel van. Trouwens, conspiratien van allerlei aard zijn in Spanje aan de orde van den dag.

De Portugesche Cortes zijn den 4 dezer geopend. Velen hebben geloofd dat bij het heerschen der kwaadaardige koorts te Lissabon, die opening zoude uitgesteld worden. Er waren weinig pairs en gedeputeerden opgekomen. De president van den ministerraad, die de openingsrede uit naam des konings uitsprak, deed daarin de noodzakelijkheid uitkomen, om zich met den finantieelen staat des lands bezig te houden.

De beterschap, die zich in de ziekte des konings van Pruissen heeft geopenbaard, schijnt nog weinig veranderingen gemaakt te hebben. Men meldt althans, dat het opperbestuur over het huis des konings thans ook opgedragen is aan den prins-regent, welk departement aanvankelijk niet in zijne attributen lag.

De Saksische kamers zijn den 18 dezer door den koning met eene troonrede geopend. Daaruit blijkt o. a., dat de finantien des rijks zich in een zoo gewenschten toestand bevinden, dat niet alleen de belastingen verminderd kunnen worden, maar ook de noodige fondsen aanwezig zijn, om de bezoldigingen der lagere ambtenaren te verbeteren en meer andere zaken van algemeen nut tot stand te brengen.

De verkiezingen voor den gemeenteraad te Hannover, die dezer dagen plaats gehad hebben, zijn geheel en al in den geest der liberale partij uitgevallen. De twee wethouders, die tot dezelfde partij behooren, zijn bijna met eenparige stemmen herkozen.

Het is bekend, dat de van regeringswege voorgedragen

wet tot intrekking der aloude strafbepalingen tegen afval van de staatskerk door den Zweedschen rijksdag verworpen is. Blijkens nadere berigten heeft de geestelijke stand zich eenstemmig, de adelstand met 137 tegen 78 en de boerenstand met 79 tegen 21 stemmen tegen de voordragt verklaard, terwijl zij slechts door eenen van de vier standen, waaruit de rijksdag bestaat, dien der burgers, met 34 tegen 11 stemmen is aangenomen. Alleen op de burgerij bleek dus de geest der eeuw, die meer en meer verdraagzaamheid in het godsdienstige wil, invloed te hebben uitgeoefend. In den loop der beraadslaging was van regeringswege ter aanbeveling der voordragt ook aangevoerd, dat, indien zij verworpen wierd, zeven Zweedsche vrouwen, die ter zake van overgang tot de Roomsch Katholieke kerk aangeklaagd waren, zouden moeten worden gevonnisd en tot ballingschap veroordeeld.

Er is sprake van het sluiten van een of- en defensief verbond tusschen Zweden en Denemarken, met het oog op de gebeurtenissen, die uit de verwikkelingen van Denemarken met Duitschland, voor eerstgemelde mogendheid kunnen voorvloeijen.

Al meer en meer krijgt het berigt bevestiging, dat de keizer van Rusland den 18den December aanst. (den naamdag van wijlen den czaar Nicolaas) eene ukase zal uitvaardigen, waarbij zeer gunstige beschikkingen omtrent de lijfeigenen genomen worden.

In Luxemburg blijft het gouvernement steeds voortgaan met strengelijk tegen de dagbladen op te treden.

Niets naders betreffende de zaak der Duitsch Deensche hertogdommen. Alles bepaalt zich te dien opzigte tot geruchten. Het Duitsche verbond heeft nog in het geheel geen besluit genomen in deze zaak.

Men weet, dat de Porte heeft geprotesteerd tegen de vereeniging der Donau-Vorstendommen. In dat stuk herhaalt Ali-pacha de verklaring van 14 October 1856, en volhardt bij de besluiten, daarin over het vraagstuk der eventuele vereeniging van de Vorstendommen genomen, hoedanig overigens ook de wensch mogt zijn, door de onlangs benoemde divans ten dien opzigte uit te spreken. Men kent thans het antwoord, daarop gegeven door Rusland, hetgeen woordelijk luidt, „dat het keizerlijk kabinet niet anders doen kan dan op de houding te wijzen, welke het, van den oorsprong van dit geschil af, onveranderlijk heeft gehandhaafd, namelijk, dat het, zonder zich op eenigerlei wijze òf voor òf tegen de vereeniging der Vorstendommen te verklaren, en zijne handeling voor het oogenblik tot de zuivere en eenvoudige uitvoering der artikelen van het verdrag van 30 Maart (vrede van Parijs) bepalende, zich zijn eindoordeel over de toekomstige organisatie dier gewesten voorbehoudt tot dat het geroepen zal zijn het in de vergadering der conferentie uit te spreken." Uit datzelfde antwoord van Rusland blijkt daarentegen, dat Oostenrijk zich geheel en al met de zienswijze des Turkschen ministers vereenigt.

Volgens de laatste berigten zou nu weder door Frankrijk en Rusland een soort van tegenontwerp zijn voorgesteld, dat het midden houdt tusschen eene politieke en eene administrative hervorming. Alles conjecturen.

Berigten uit Turkije van den 4den November luiden niet zeer bevredigend. De leening is mislukt en de schatkist heeft met de grootste moeijelijkheden te kampen. Men sprak reeds van eene verhooging zoowel der in- en uitgaande regten en van het vuur- en bakengeld, als van de kosten voor het in quarantaine leggen van schepen, enz, welk een en ander voornamelijk zou moeten drukken op de Europesche schepen. Nog altijd bestaat er eene spanning tusschen het nieuwe kabinet en den Franschen gezant.

De Grieksche kamers zijn den 11 dezer geopend. De heer Bulgares heeft daarbij alleen de koninklijke ordonnantie tot hare bijeenroeping voorgelezen.

De Belgische kamers zijn zonder eenige plegtigheid geopend en dadelijk daarop geadjourneerd. Eenige dagen daarna werd de kamer van afgevaardigden ontbonden en zijn tevens de verkiezingen op 10 Dec. bepaald. Reeds zijn de liberalen en de clericalen druk in de weer; de laatste, die eerst geen deel aan den strijd schenen te willen nemen, hebben nu verklaard dat zij tot nog toe ongekende middelen in het werk zullen stellen, om de overwinning te behalen.

De finantieele crisis in Engeland.

De finantieele crisis in den lande duurt voort en talrijk zijn de huizen, die hunne betalingen hebben gestaakt. Om zich hiervan een denkbeeld te vormen zal het voldoende zijn de voornaamste er van op te tellen: Dennistown, Cross & Co, te Londen, Liverpool, Glasgow, New York en New-Orleans; Godfrey, Pattison & Co, te Manchester en Glasgow; John Haly & Co, Jofray & Co, en Powles Brothers & Co, alle drie te Londen; te Liverpool de HH. J. de Woiff, Wilson Hallet & Co, Robert Morrow & Zoon & Garbuth en Gold & Davies, te Greenock; Stewart & Co, Taylor, Vickers & Co, in ijzer en staalwaren te Sheffeld en Liverpool; Bennoch, Twentyman & Rigg, Broadway & Barclay, beiden te Londen; Hoge & Williamson, Dutilh & Co, beiden te Liverpool; Sanderson, Sanderman & Co, te Londen; Bardgell & Picard, Wilson, Morgan & Co, Fitch & Skeat, Jellicoe & Wix, Jose P. de Sa & Co, Draper, Pietroni & Co, Svenden & Johnson, Höffel & Co, Brocklesby & Wessels, Allen Smith & Co, Sieveking & Son, Hoare Buxton & Co, en Edwards & Matthie, allen te Londen; Bowman Grinnell & Co, Coddington & Co, te Liverpool; Munro Grant & Co, te Swansea; Steegman & Co, te Nottingham; Mackenzie, Ramsay & Co, te Dundee; Monteith & Co, te Edinburg; Molteram & Co, te Manchester en J. R. Thomson & Co, te Londen.

Ook de *Wolverhampton and Staffordshire Banking Company* heeft hare betalingen gestaakt.

In Schotland zijn de banken ook door de geldcrisis getroffen; de *Western Bank* van Schotland en *the City of Glasgow Bank* hebben hare betalingen geschorst.

De actionnarissen van de bank te Glasgow hebben ten gevolge hiervan eene bijeenkomst gehouden, waarin besloten is, dat de bank hare operatien zal voortzetten; de rijkste aandeelhouders hebben op staanden voet ingeschreven voor £ 600,000, waarvan zij het eerste jaar 7 en later 5 pCt. zullen trekken. Men gelooft dat £ 1,000,000 voldoende zal zijn om het deficit te dekken en de bank weer geregeld hare operatien te doen nemen.

De bank van Engeland heeft haar disconto op nieuw tot 10 pCt. verhoogd

De regering heeft het bestuur der bank gemagtigd om eene meerdere uitgifte van bankbiletten te bewerkstelligen, dan bij het charter bepaald is, ten einde in de tegenwoordige finantieele crisis te voorzien, onder voorwaarde dat het door de bank thans bepaalde disconto niet lager gesteld worde. Deze laatste maatregel is alleen een voorzorg, om de overschrijding der wet niet verder te doen gaan, dan in den tegenwoordigen staat van zaken strikt noodzakelijk is.

Behalve de *Times*, die deze door de regering aan het bestuur der bank verleende vergunning afkeurt, omdat deze maatregel eene afwijking is van den wettelijken weg, vindt het besluit over het algemeen goedkeuring bij het publiek. Het heeft dan ook een zeer goeden indruk te weeg gebrogt.

Het springen van den kruidtoren te Mainz.

Een verschrikkelijk ongeluk heeft de stad Mainz in diepen rouw gedompeld. Den 18den dezer, 's namiddags ten 3 ure, vloog de kruidtoren aldaar, aan de Gaupoort, in de lucht. De *Mainzer Ztg.* deelt daaromtrent het volgende mede: De kruidtoren was het laboratorium op de courtine tusschen het Bonifacius en Alexander bastion, ruim honderd schreden regts van de Gaupoort verwijderd. Door de militairen wordt verzekerd, dat dien uamiddag niemand daarin iets verrigt heeft; de ontploffing moet dus aan zelfontbranding van de ongeveer 150 à 200 centenaars buskruid worden toegeschreven. Het geheele laboratorium is verdwenen; daar waar het stond, is nu een groot gat in den grond ontstaan. De steenen massa werd ginds en derwaarts in het rond geslingerd; groote steenklompen vlogen over de geheele stad heen tot in de tuinen en drie vierde uurs ver tot aan de rijtuigfabriek der heeren Gastell en Haris bij Mombach.

De verwoesting door het ongeluk veroorzaakt, is verschrikkelijk; de zoogenaamde oude Kästrich, meest door behoeftige lieden bewoond, is geheel en al vernield; hetzelfde is het geval met het bovenste gedeelte der Gaustrasse tot aan den ingang der Stephansstrasse. De Stephanskerk is zeer beschadigd; de ramen en het orgel zijn verbrijzeld en het dak is geheel ontramponeerd. De toren heeft een geweldigen schok ondergaan en zal moeten afgebroken worden. Ook de bruggen over de gracht aan de Gaupoort zijn ten deele vernield. De steenen, die in de stad vlogen, verbrijzelden het dak van het gymnasium en de Evangelische kerk; andere steenen beschadigden het schoone portaal der Augustijnen (Lieve Vrouwen) kerk en rigtten aan bijzondere huizen groote schade aan. Als een bewijs van het geweld der ontploffing, kan o. a. dienen, dat een ongeveer 300 pond zwaar stuk steen door het dak en twee verdiepingen van het *Café de Paris* viel, gelukkig zonder iemand te beschadigen. Niet alleen te Mainz, maar ook in de omliggende plaatsen Zahlbach, Mombach en Castel, werden alle glazen verbrijzeld, en dit was zelfs voor een gedeelte het geval te Biebrich, Hochheim, en Finthen.

Het ongeluk heeft niet alleen honderde arme familien van dak, maar ook ongeveer 50 à 60 menschen van het leven beroofd; de bebloede lijken van personen, die juist voorbij gingen en van de soldaten, die op dat oogenblik aan de poort de wacht hadden, lagen in het rond. Onder de instortende huizen vonden geheele huisgezinnen een plotselingen dood; in andere kwamen de vader of de moeder om het leven, in andere de kinderen. Verder op werd een kind in de wieg gedood. In de Augustijnerstraat nam een steen een kind het hoofd weg en voor het *Café Mayence* werden een tooneelspeler beide beenen verbrijzeld. Eenige honderd personen zijn min of meer zwaar gewond. Eene naauwkeurige opgave van het aantal dooden en gewonden is op dit oogenblik nog onmogelijk

Een ander berigt luidt als volgt: Steenen van honderde ponden zwaarte vlogen door de lucht en doodden bij het nedervallen menschen en dieren. De Stephanskerk is gedeeltelijk van dak beroofd en hier en daar gaten in de muren geslagen; de heerlijke geschilderde glazen in de domkerk zijn verbrijzeld, de Evangelische kerk heeft mede veel geleden. Alle hospitalen zijn vol. Men is druk bezig met de verongelukten zooveel mogelijk te redden.

Een ander berigt luidt als volgt: Zeer treurig luiden de latere berigten nopens de gevolgen der ramp, welke deze stad getroffen heeft. Het getal der dooden en gewonden kan nog niet met eenige naauwkeurigheid opgegeven worden, daar nog velen onder de puinhoopen bedolven liggen. Het sterk bevolkte kwartier Alto Kästrich, alsmede de Gaugasse, bieden een onbeschrijfelijk tooneel van verwoesting aan. Van de soldaten, die bij den kruidtoren de wacht hadden, alsmede van de detachementen Pruissische infanterie en artillerie, die op een aanzienlijken afstand van daar exerceerden, zijn de meesten omgekomen. In de stad heeft men reeds verscheidene huisgezinnen van onder de puinhoopen opgedolven. Men spreekt zelfs van 100 en meer kinderen, die door het instorten van een in dat kwartier gelegen schoolgebouw, den dood zouden hebben gevonden. Het is onmogelijk het jammertooneel te schilderen, dat de geheele stad na de catastrophe aanbood; weenend en handenwringend liepen ouders hunne kinderen en kinderen hunne ouders zoekende, door de straten, onder welke vele bloedden aan de wonden, die zij ontvangen hadden van de glasscherven der alom ingeslagene glazen. De gasthuizen zijn opgevuld met gewonden, en er was zelfs gebrek aan toereikend geneeskundige hulp. De schade aan gebouwen wordt op meer dan een millioen begroot. Men verwacht en vertrouwt, dat de Duitsche Bondsstaten zich vereenigen zullen, om deze schadevergoeding te dragen, en tevens op het voorbeeld van hetgeen reeds is geschied, alle kruidfabrieken en kruidmagazijnen ten minste in vredestijd op een aanzienlijken afstand van de bondsvestingen te verplaatsen. Toevallig waren eerst onlangs 600 centenaren kruid uit Mainz naar elders overgebragt. Zonder dit gelukkige toeval, zou thans de geheele stad een puinhoop zijn, onder welken eene bevolking van 30 à 40,000 menschen haar graf gevonden zou hebben. Onmiddelijk nadat het berigt van dit ongeluk was ontvangen, heeft de president der militaire bondscomissie, generaal-majoor v. Schmerling, zich naar Mainz begeven, om in vereeniging met de autoriteiten de meest dringende maatregelen te nemen ter leniging van de ramp.

HANDELS-BERIGTEN.

Rotterdam, 23 *November*.

De ongunstige toestand der verschillende geldmarkten van Europa, welken wij in onze vorige schetsten, bereikte kort daarop eene onrustbarende hoogte. Met ieder post vermeerderde het getal der in de *Ver. Staten* plaats vindende faillisten, waardoor verschillende der aanzienlijkste huizen in *Engeland* zich ook genoodzaakt zagen hunne betalingen te schorsen; het crediet op de Londensche beurs werd meer en meer geschokt, en niettegenstaande het vroeger ongekend hooge cijfer der disconto, was de aandrang bij de Engelsche bank zóó groot, dat het Eng. gouvernement noodig oordeelde om het bankcharter op te heffen, in de hoop daardoor de bestaande spanning weg te nemen, verdere noodlottige gevolgen te voorkomen en het crediet weder te herstellen. Ingevolge dit besluit werd den 12den dezer aan de directeuren der Eng. bank de volmagt verleend de uitgifte der banknoten, naar gelang der behoefte te vermeerderen, zonder eenige beperking als de verhooging van den rentenvoet tot op 10 pCt. voor een erkend soliede onderpand. Deze maatregel liet niet na onmiddelijk eenen gunstigen invloed uit te oefenen en eene algemeene levendigheid op de Eng. markten zoowel als eene prijsverhooging voor de meeste hoofdartikelen te weeg te brengen. Deze gunstige wending was echter niet van langen duur en het bewees zich spoedig dat de droevige gevolgen der crisis te ernstig waren, om zoo eensklaps te worden weggenomen. Reeds omtrent het midden der vorige week verloor de goederen-markt de verkregene vastheid, doordien de houders weer met meer aandrang begonnen te veilen; de vraag verminderde allengs en de prijzen daalden, zoodat dezelve thans bijna op het vorige laagste standpunt zijn teruggekomen en de omzet beperkt is. Onder deze omstandigheden leverde de handel aan onze beurs gedurende de afgeloopene 14 dagen weinig meldenswaardige veranderingen op. De Ned. bank volgde als maatregel van voorzorg, de verhooging der disconto op de buitenlandsche markten na en stelde de hare op 7 à 7 1/2 pCt., het welk natuurlijk bijdraagt tot meerdere beperking der omzettingen, welke buitenden in alle artikelen zeer gering zijn, doordien de vraag voor Duitschland bijna geheel ontbreekt en men daarheen ook slechts schoorvoetende crediet verleent. Zoo min koopers als verkoopers zijn op dit oogenblik gezind om zaken te doen en van daar de nominale positie van bijna ieder artikel.

Amsterdam, 23 *November*.

Koffij bleef gedurende de laatste 14 dagen bijna in denzelfden toestand verkeeren, welken wij reeds in onze vorige beschreven. Wel is waar vertoonden zich in de vorige week weder sporen van leven door eenige meerdere inkoopen voor dadelijk behoefte, waarvan voor goed ordinair *Java* iets gemakkelijkes de vorige prijzen besteed werd, doch door de vroeger gemelde terughoudendheid der meeste verkoopers bleef de handel van zoo geringen omvang dat de waarde nog steeds als nominaal moet worden beschouwd. Eergisteren werd de geheele voorraad van een huis in likwidatie alhier, bestaande in 6000 bn. *Java* en *Padang*, voor export. tot onbekend gebleven prijzen gekocht. *Brazil* stil doch vas op vorige prijzen gehouden. Van *Laguayra* zijn per *Flying Dutchman* 6000 bn. aangebragt.

Suiker. *Ruwe.* Sedert 14 dagen was alleen eenige omzet in *Surinaamsch* tot altijd dalende prijzen, zijnde sedert ons laatste berigt weder circa *f* 3 lager, dat is bruin tot geel *f* 26 à *f* 32, tot dat ook daartoe realisatie zeer moeijelijk was. De veilling *Java* Suiker 11720 kr. den 19den dezer, werd dus onder zeer ongunstige omstandigheden te gemoet gezien, doch onder den invloed van gunstigere Engelsche berigten *f* 2 hooger gerealiseerd dan verwacht was.

Daarna werden nog 1157 kr. *Java* No. 15, per *Admiraal Jan Evertsen* verkocht tot *f* 27. Men verwachtte daarna eenig gunstig gevolg ook voor *geraffineerd*, noch de swarigheden van het saisoen dat expeditien kan belemmeren, beletten omzettingen, terwijl Engelsche berigten weder zeer ontmoedigend voor het artikel zijn.

Java **Thee** is op de vorige prijzen gecontinueerd gebleven, doch de omzet in dit artikel was mede zeer beperkt.

Rijst. Van ongepelde vonden geene afdoeningen uit de 1ste hand plaats, en de omgang in gepelde bepaalt zich tot hetgeen voor dringende behoefte wordt vereischt. De prijzen van gepelde zijn evenwel nagenoeg onveranderd, en men noteert gep. *Arracan* *f* 8 à *f* 8 1/4, gep *Java* *f* 8 1/2, *Tafel-* *f* 13.

Specerijen. De handel in deze artikelen blijft zeer gering en de stemming flaauw. Men noteert nominaal 125 c. voor Noot N°. 1.

Java **Tabak** maakte eene uitzondering op alle overige artikelen, door den vrij belangrijken omzet, welke daarin plaats vond; zijnde gedurende de afgeloopene 4 dagen verkocht:

681 pak.	A 8 *Malang*	ex *Cornelia*,	uit de hand afgedaan.
1429 „	*Temajang*,	„ *Anna Christina*,	bij inschrijving.
252 „	V B M,	„ *Nieuw Holland*,	dito.
130 „	D } T R,	„ { *Cornelia, Ida, Euterpe*	} dito.
530 „	B } T R,	en *Anna Christina* }	
691 „	P }		
1987 „	*Nicot*,	„ { *Zuid-Beveland* en *Christiaan Huigens* }	dito.

Van de in veiling gebragte 185 pakken werden 3 kav. verkocht tot 38 à 50 c, en 8 kav. opgehouden tot 37 à 50 c De voorraad in de 1e. hand bedraagt op heden 2888 pak. *Java* en 656 pak. *Manilla*.

Katoen vond in het begin der voorgaande week naar aanleiding der gunstigere berigten van buitenlands, iets meer vraag en

werden ca. 200 bn. *Oost-Ind.* tot verhoogden prijs verbandeld. Sedert is het met dit artikel weder zeer stil, zoodat de prijzen geheel en al nominaal zijn.

Huiden. *Oost-Indische* soorten verkeerden steeds in eene lusteloozе stemming en worden alleen door de vastheid der houders nominaal op prijs gehouden. Eene partij, welke in de vorige week ter inschrijving werd aangeboden, is bij gebrek aan eene voldoende inschrijving niet toegewezen.

Banca **Tin** heeft zich vrij goed op den prijs van *f* 70 staande gehouden. Ca. 2000 blokken werden tot dien prijs omgezet en kan men daartoe nog steeds koopen.

Indigo en **Cochenille** onveranderd doch zonder noemenswaardigen handel.

Koers van het Geld bij de Nederl. Bank: Disconto 7 pCt.; op Promessen 7½ pCt.; Beleening op Effecten 6 pCt.; dito op Goederen 6 pCt.

Koers van het Geld ter Beurze van 23 November: Beleening 6 pCt. Prolongatie 6½ pCt.; Disconto 7 pCt.

De finantieele crisis blijft steeds haren invloed op onze fondsenmarkt doen gelden. Al naarmate de berigten daaromtrent iets gunstiger of ongunstiger luidden, varieerden ook de koersen, alhoewel niet in buitengewoon belangrijke mate. In de laatste dagen is de stemming wiliiger geworden en ondergingen meest alle fondsen eenige prijsverhooging.

Zeetijdingen.

Brouwershaven.

Aangekomen.

11 Nov. *van der Palm*, van Hees, van Tjilatjap. — 13 Nov. *Othello*, Greenongh, van Callao; *Mountain Wave*, Hallert, van dito.— 23 Nov. *Trave*, Olsen, van dito.

Vertrokken.

11 Nov. *Witte Corneliss. de With*, Kruimel, naar Melbourne. — 15 Nov. *Europa*, Tromp, naar Batavia.

Zeilklaar.

24 Nov. *D'Elmina*, Teengs, naar Batavia.

Helvoetsluits.

Aangekomen.

12 Nov. *St. George d'Elmina*, van Boven, van de Kust van Guinea; *Betty Perlback*, Blohm, van Callao. — 19 Nov. *Admiral*, Wieting, van Baltimore.

Vertrokken.

9 Nov. *Speculant*, van Wagtendonk, naar Fernambucq; *J. G. Coster*, Hamlin. naar New-Orleans; *Itstein und Welcher*, Bosse, naar New-York. — 10 Nov. *Gouverneur van Swieten*, v. d. Harst, naar Padang; *Wilhelmina*, Kraal, naar Rio de la Plata. — 16 Nov. *Tollens*, van Rossen, Batavia. — 17 Nov. *Johanna Louisa*, Popken, naar Padang; *Arend*, Goosens, naar Curaçao; *Abagun*, Donnel, naar Boston. — 20 Nov. *Hugo Grotius*, Zweede, naar Point de Galle (via Newport).

Zeilklaar.

24 Nov. *Jaccmina*, Pottjer, naar Havana.

Texel

Aangekomen.

12 Nov. *Cameleon*, Ruige, van Triest. — 15 Nov. *Colombo*, Stewart, van Rangoon. — 19 Nov. *Flying Dutchman*, Dietrichsen, van Laguayra. — Nov. *Handel*, Jager, van Suriname.

Vertrokken.

8 Nov. *Wilh. Henriette* de Boer, naar Newcastle enz. — 9 Nov. *Anna*, Schill, naar Suriname. — 10 Nov. *Nicot*, Amesz, naar Batavia; *Elisabeth* en *Jacoba*, Lucas, naar Macasser; *Fosca Helona*, de Groot, naar New-York; *Jeana Adriana*, Franken, naar Suriname. — 12 Nov. *Zeeploeg*, Kramer, naar Cheribon. — 14 Nov. *Antje*, Arensma, naar Havana. — 15 Nov. *Alida*, Kieviet, naar Batavia; *Schoonverbond*, Borchers, naar Liverpool. — 18 Nov. *Anna Paulowna* Beck, naar Batavia; *Suriname*, Rijntjes, naar Suriname; *Anna Lena*, Zaal, naar dito; *Equator*, Nieuwenhuys, naar dito.

Zeilklaar.

23 Nov. *Prins Hendrik*, de Jonge, naar Batavia; *Columbine*, Malbrone, naar dito; *Elisabeth Henriette*, Delerding, naar dito; *Jonkvr. Geertrui*, Bouwer, naar Old Calabar; *Diana*, Hofker, naar Suriname; *Wilhelmina*, Klint, naar dito; *Activo*, Fraaij, naar Havana.

Vertrokken Passagiers.

Naar Batavia:

Per *Europa*, kapt. Tromp: De heer en mevrouw G. H. Buijs en kind; mejufvrn. O. G. Volbracht en H. A. Volbracht; de heeren J. W. Weijnschenk, Pieter Dom en W. Doornik; eene Indische bediende; 150 onder-officieren en manschappen. onder geleide van den majoor K. T. van Steijn van Hensbroek, vertrekkende met ZEds. echtgenoote en kind; medegeleiders de heeren J. F. J. Strengnarts, 1ste luit. der inf.; R. O. Heijligers, 2de luit. der genie; J. W. Ravestein Medemblik, offi. van gez. 3de kl.

Per *Anna Paulowna*, kapt. Beck: de heeren R. Schiff en K. A. Dekker (controleur).

Per *Tollens* kapt. van Rossem, de heeren W. O. Luijks, O. I. ambtenaar, J. A. Waleson, kolonel kommandant, P. E. Perk, 1ste luit., J. P. van der Eb, 2de luit., J. M. Mulder 2de luit., C. G. H. Koster, 2de luit., G. T. W. Borel. 2de luit. J. D. van Roggen, officier van gezondheid 3de kl. en 150 onderofficieren en manschappen.

224ste STAATS-LOTERIJ.

PRIJZEN VAN *f* 100 EN DAARBOVEN.

Eerste Klasse.

1ste Lijst: no. 8784 *f* 2000; nos. 2629, 3821, 10368 en 12318, ieder *f* 1000; nos. 3602, 12640 en 19886, ieder *f* 400; nos. 9020 10345 en 18597, ieder *f* 100.

2de Lijst: no. 8495 *f* 5000; nos. 2295 en 11103, ieder *f* 1500; no. 4031 *f* 400; no. 1167 *f* 200; nos. 1166, 5154, 5365, 9778, 10511, 15651, 16780 en 17051, ieder *f* 100.

3de Lijst: no. 858 *f* 20,000; no. 12298, *f* 400; nos. 8755 11055 en 13463, ieder *f* 200; nos. 6016, 11846 en 13626, ieder *f* 100.

4de Lijst: no. 6368 *f* 1000; no. 18559 *f* 200; no. 14205 *f* 100.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

J. G. van Weddingen geb. Ma·kaij, D. Samarang 24 Dec. — W. P. Nolten geb. Döhne, D. Soeracarta 22 Dec. — De echtgenoote van J. W. C. Kern, Z. Batavia 28 Dec. — P. E. van Kesteren geb. de Siso, D. Saleijer 14 Nov. — De echtgenoote van C. van Bronckhorst, D. Soeracarta 23 Dec. — L. H. C. van Eck geb. van Barthold, D. Soerabaija 5 Januarij. — J. P. van der Bent geb. Munter, Z. Soerabaija 9 Januarij.

Getrouwd:

H. van Duren met S. C. Kloeth, Banda 28 Oct. — J. W. P. Rasens met M. H. van Someren Braad, Salatiga 13 December.

Overleden:

Het zoontje van J. H. Le Pique, 4 m. Kedong Kebo, 24 Dec.— F. van Maarseveen geb. van der Helm, op de reis naar Nederland 1 Julij. — J. C. A. Rappard, 3 j. Meester Cornelis, 30 Dec. — L. F. Neijman geb. Linck, Soerabaija 1 Jan. — A. T. H. Bille van den Dungen geb. Mentel, 22 j. Pasoeroean 1 Januarij.— J. P. Condoo, Soerabaija 9 Januarij.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. C. H. J. de Veer en familie. — Mevr. de wed. Rappard. — J. van Ophoven. — J. de Fiennes. — J. P. C. Ruloffs Sr. en familie. — E. de Waal. — G. L. d'Abo en familie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
Januarij	9	Nederl. Ind.	Hector.	M. Paulino.	Tjilatjap.
„	10	„ „	Tatas Bandjarmassing.	Sarif Moh. b. Abd. Baharoon.	Batavia.
„	—	„ „	Atiatool Barie.	Sech Abd. Baharoeris.	„
„	11	„ „	El. Masschoor.	S. Awab b. Oem. Bahanang.	Koetie.
„	—	Zweedsch	Marij.	C. Silverspan.	Batavia.
„	12	Nederl. Ind.	Fathool Wahap.	Sech Aboebakar Basaib.	Pontianak.
„	—	„ „	Stoomschip Makasser.	F. H. Schmidt.	Batavia.
„	13	Nederlandsch	De Zwaan.	K. J. van Hemert.	„
„	—	„	Joän Melchior Kemper.	J. K. Salm.	„
„	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Palembang.	H. J. Roosboom.	Samarang.
„	—	Nederlandsch	Marinus Willem.	P. van Duijn.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar*
Januarij	6	Nederlandsch	Louisa Maria.	P. Tjebbes.	Nederland.
„	10	„	Princes Amelia.	L. W. v. Rijn v. Alkemade.	„ via Pasoeroean.
„	—	Nederl. Ind.	Bella.	Ngaidin.	Pasoeroean.
„	—	„ „	Krabbe.	Mardam.	„
„	11	„ „	Bintang Tjaigoan.	Ong Kanghan.	Balie (Badong.)
„	—	„ „	Carolina.	Pa Noor.	Pasoeroean.
„	13	„ „	Little Tot.	Katjoong.	„

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Engelsch	Limehouse.	Chester.	In reparatie.	Fraser Eaton & Co.
Nederl. Ind.	Hector.	Paulino.	Sumanap.	„ „ „ „
Bremersch	Shakspere.	C. Fechter.	Nederland.	„ „ „ „
Fransch	Baron Hamelin.	E. Hamelin.	Erankrijk.	„ „ „ „
Zweedsch	Marij.	Silfversparre.	Zweden.	„ „ „ „
Nederlandsch	De Zwaan.	van Hemert.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Marinus Willem.	P. van Duijn.	Nederland.	„ „ „ „
„	Prins Veldmaarschalk.	D. S. Immink.	Amsterdam.	Ruyl Cramer & Co.
Amerik.	Yankee Ranger.	H. Stohmann.	Nederland.	„ „ „ „
Nederlandsch	Gezina.	P. Burggraaff.	„	„ „ „ „
„	Pieter Schoenmaker.	Van Varelen.	„	„ „ „ „
„	Osiris.	W. H. Cramer.	Amsterdam.	„ „ „ „
„	Honigbij.	H. A. van Marion.	Nederland.	„ „ „ „
„	St. Jan.	G. G. Lion.	„	„ „ „ „
„	Maria Elise.	M. van der Putte.	„	P. Kervel & Go.
„	Maria Adolphina.	A. Blom.	„	„ „ „ „
„	Equator.	J. G. Appel.	„	„ „ „ „
„	China.	Luttenberg.	„	„ „ „ „
Bremersch	Wilhelmina.	Kumme.	„	„ „ „ „
Nederlandsch	Antoinette.	J. M. de Winter.	„	B. J. Van Eck & Co
„	Henriette.	J. M. van der Veen.	„	„ „ „ „ „

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. Ind. bark *Hector*, Z. M. troepen en bannelingen. Met de Nederl. Ind. stoomboot *Makassar*, drie officieren, de heeren Schavenberg, van den Broek, Cnopius, mevr. van Delden, Z. M. troepen en bannelingen. — Met het Nedel. Ind. stoomschip *Palembang*, de heeren de Vries, van Raalten, Sas, Dunlop, van Oordt, Woodberrij en Page, jongeheer Aardt en mejufvr. Haardt, benevens bannelingen. — Met de Nederl. bark *Marinus Willem*, de heeren Straatman, Munders en van Davelaar.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. schip *Louisa Maria*, twee gepasporteerde militairen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Suriname, Samarang, Admiraal van Kinsbergen en Madura; de schepen Djoedoel Moebarak, Stad Leijden, Gezina, Al Oosmanie, Osiris, Fathool Moebarak, Honigbij, Faidul Moebarak, Yankee Ranger, Norman, Fulkus So-Oot, Shakspeare en Immagonda Sara Clasina; de stoomschepen Padang, Langen Lamongan, Makassar en Palembang; de barken Fatal Maän, Saijan Maskoor, Goansien, Fathal Kair, Baltimore, Djoedool Karim, Antoinette, Bacht Mastora, Pieter Schoenmaker, Maria Elise, Henriette, Abool Hair, Fatal Karim, Salma, Hoksing, Naim Balgijer, Fathool Joesoor, Kiem Tiang Hoat, Zein, Dina, Equator, Maria Adolfina, St. Jan, Baron Hamelin, Limehouse, Nawan Eljoesoor, Soedul Gair, Arief Banjarmaas, Borneo, Carolina Sophia, Charlotta, Prins Veldmaarschalk, China, Wilhelmine, Hector, Tatas Banjermassing, Atiatool Barie, El Masschoor, Fathool Wahap, de Zwaan, Joan Melchior Kemper en Marinus Willem; de brik Marij; de schoeners Egmond, Saparoea, Kiem Ingsoen, Moostarie, Masschor, Fearnoot, Hiatlie, Tjilatjap en Bintang Timoor; de kotters Riengit en Tedok.

SUMANAP.

VERTROKKEN.

4 Januarij. De Ned. Ind. bark *Atiat Rachman*, gezagv. Sech Awal bin Sech Algoor, naar Pekalongan; de Ned. Ind. brik *Sie Kanoegrahan*, gezagv. Sainal, naar Balie.

SCHEPEN LIGGENEE TERREEDE.

De schoeners Sophia, Almashoor, Mansoer, Mefrejool Mockarak, Sie Damaar, Maria, het schip Gelderland, de kotters Noorsasie en Sie Berkat.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 11den tot en met den 13den Januarij 1858.

AANVOER.

Van Tjilatjap per het Nederl. schip *Hector*, gezagv. M. Paulina, agenten Fraser Eaton & Co.

10 leggers arak, N. H. M; 575 stuks diverse huiden, Van den Dungen.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Tatas Banjarmassing*, gezagv. Sarief Mohamat, agent Gezagvoerder.

1000 ledige kelders, Order; 8 kisten madapollams, Aboetahir en eenige goederen bestemd voor Banjermassing.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Atiat Barie*, gezagv. Sech Abdulla Bahweris, agent Gezagvoerder.

20 stuks planken, 35 picols coriander zaad, 30 picols dammar, 8 kistjes wijn, 9 vaten vleesch, 200 potten en 10 picols dadels, 15 collies diverse koopmanschappen en kleinigheden, diverse Arabieren.

Van Koete Borneo per de Ned. Ind. bark *Elmashoor*, gezagv. Sech Awal bin Oemar, agent Gezagvoerder.

53000 bossen rotting, 3½ picols was, 7 picols suiker, Intjik Samoedin.

Van Pontianak per de Ned. Ind. bark *Fathool Wahab*, gezagv. Sech Aboebakar Basa-Eeb, agent Gezagvoerder.

9 picols benzoin, 33000 bossen rotting, 39 picols was en kleinigheden, diverse Arabieren.

UITVOER.

Naar Balie per de Ned. Ind. kotter *Kastor*, gezagv. Ketjil. Ballast.

Naar Nederland via Pasoeroean per het Ned. schip *Prinses Amalia*, gezagv. L. W. van Rijn van Alkemade.

$4500^{47}/_{100}$ picols suiker, 500 picols koffij, $327^{38}/_{1000}$ picols noten muscaat, $218^{552}/_{1000}$ picols foelie, 200 picols rotting, N. H. M.

Naar Nederland per het Ned. schip *Stad Leijden*, gezagv. N. J. van der Worm.

$114^{61}/_{100}$ picols tabak, 2478 stuks koe en buffelhuiden, Nchimmelpenninck & Co; $5459^{11}/_{100}$ picols suiker, Ruyl Cramer & Co.

Naar Nederland per het Ned schip *Dina*, gezagv. L. de Haan. 2500 picols koffij, 100 picols rotting, N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 15 à *f* 16.—
KOFFIJ per picol Nominaal.
RIJST (CARGA) per koijang *f* 135 à *f* 140.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 165 à *f* 180.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 350 à *f* 500.—
ARAK per legger *f* 80 à *f* 90.—
OLIE (KLAPPER).
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING *f* 9 à *f* 10.—
WISSELKOERS 107 % à 108 %

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 17den Januarij, des morgens ten half 9 ure.

Ds. VAN DAVELAAR.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 17den Januarij, des morgens ten half 9 ure.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.